

KRZYSZTOF KACZMAREK
NATALIA MOCH

OPERACJE NIEKINETYCZNE
JAKO NARZĘDZIE PRESJI STRATEGICZNEJ:
STUDIUM PRZYPADKÓW FINLANDII I POLSKI

NON-KINETIC OPERATIONS AS A TOOL OF STRATEGIC PRESSURE:
CASE STUDIES OF FINLAND AND POLAND

Abstract. The article analyses non-kinetic operations as a tool used by Russia to exert strategic pressure on Western countries, with particular emphasis on Finland and Poland. The study covered three areas: the geopolitical context, the instrumentalization of migration, as well as cyberspace and the information environment. Our qualitative research methods, including analysis of secondary sources and strategic documents, comparative analysis and content analysis, demonstrated that non-kinetic operations are multi-layered and tailored to local conditions. Moreover, they achieve strategic goals without the use of military force. The effectiveness of these operations depends on the institutional and social resilience of states, and their consequences differ in Finland and Poland due to the different historical and geopolitical context.

Keywords: non-kinetic operations; strategic pressure; Russian Federation; Finland; Poland

WPROWADZENIE

Punktem wyjścia dla analiz przeprowadzanych w niniejszym artykule jest przyjęcie, że najpoważniejsze zagrożenie dla bezpieczeństwa państw Europy

---

Dr KRZYSZTOF KACZMAREK – Politechnika Koszalińska, Wydział Humanistyczny; adres do korespondencji: ul. Eugeniusza Kwiatkowskiego 6e, 75-343 Koszalin; e-mail: krzysztof.kaczmarek@tu.koszalin.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8519-1667>.

Dr NATALIA MOCH – Wojskowa Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego, Wydział Bezpieczeństwa, Logistyki i Zarządzania; adres do korespondencji: ul. gen. Sylwestra Kaliskiego 2B, 00-908 Warszawa; e-mail: natalia.moch@wat.edu.pl; ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2177-0883>.

Artykuły są objęte licencją Creative Commons Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe (CC BY-NC-ND 4.0)

Środkowej i Wschodniej stanowi Federacja Rosyjska, która konsekwentnie realizuje strategię podporządkowywania sobie społeczeństw i państw znajdujących się w strefie wpływów Moskwy przed rozpadem Związku Radzieckiego (ZSRR) w 1991 r. W tym kontekście szczególne znaczenie mają operacje hybrydowe, których istotnym komponentem są działania niekinetyczne (Jakubiak, 2022, s. 75). Istotne jest również to, że we współczesnych konfliktach ma miejsce konwergencja działań kinetycznych i niekinetycznych (U.S. Joint Chiefs of Staff, 2016, s. 7). Jednocześnie operacje niekinetyczne są ukierunkowane na osłabienie przeciwnika i osiągnięcie celów strategicznych bez konieczności angażowania sił zbrojnych (Leżoń i in., 2025, s. 175) oraz mogą służyć przygotowaniu warunków do podjęcia działań militarnych (Galemba, 2025, s. 181).

Dla celów dalszych analiz niezbędne jest doprecyzowanie pojęcia operacji niekinetycznych, które w najogólniejszym ujęciu są formami oddziaływania bez używania siły fizycznej i wykorzystują takie środki, jak cyberataki, społeczne wywieranie wpływu czy presja ekonomiczna. Intencją takich działań jest kształtowanie postaw społecznych, podważanie zaufania obywateli do struktur państwa i osłabienie przeciwnika. W odróżnieniu od kinetycznych, operacje niekinetyczne mają miejsce przede wszystkim w przestrzeni informacyjnej i są prowadzone dyskretnie pozwalając sprawcom zachować możliwość zaprzeczenia własnemu udziałowi (Osavul, b.r.). Literatura przedmiotu często definiuje działania niekinetyczne jako operacje prowadzone z wykorzystaniem taktyk nieśmiercionośnych oraz narzędzi, które nie są przeznaczone do powodowania zniszczeń ani strat w ludziach (Raġiu i Sälvästru, 2024, s. 153). Na potrzeby przeprowadzonych w niniejszym artykule analiz przyjęto, że operacje niekinetyczne to takie formy oddziaływania, które nie wykorzystują przemocy fizycznej i są ukierunkowane na wpływanie na procesy społeczne, polityczne i informacyjne państwa atakowanego – w tym działania w cyberprzestrzeni, manipulowanie przekazem medialnym, presja ekonomiczna, operacje psychologiczne, instrumentalizacja migracji oraz inne środki zdolne do zakłócania prawidłowego funkcjonowania instytucji publicznych i osłabiania odporności społecznej.

Obecnie intensyfikacja działań niekinetycznych jest szczególnie zauważalna w państwach, które Rosja uważa za wrogie, co w praktyce oznacza wszystkie te kraje, które nie chcą się jej podporządkować lub odrzucają rosyjską wizję światowego ładu. Obecnie operacje niekinetyczne Rosji koncentrują się na wschodniej flance NATO i Unii Europejskiej, a do najbardziej narażonych państw należą Polska, Litwa, Łotwa, Estonia i Finlandia (Praks, 2024, s. 8). W tej grupie Polska i Finlandia stanowią odrębny przypadek analityczny. Po II wojnie światowej oba państwa, choć na odmiennych zasadach, znalazły się

w orbicie wpływów ZSRR. Zestawienie tych dwóch przypadków pozwala uchwycić zarówno podobieństwa w działaniach niekinetycznych podejmowanych przez Rosję, jak i różnice wynikające z odmiennych doświadczeń historycznych, tradycji czy uwarunkowań naturalnych.

Biorąc pod uwagę powyższe, celem artykułu jest identyfikacja działań niekinetycznych jako narzędzia presji strategicznej Federacji Rosyjskiej wobec państw zachodnich, a zwłaszcza Finlandii i Polski. Analiza obejmuje trzy główne obszary: kontekst geopolityczny, umożliwiający rozpoznanie strategii Rosji na bezpieczeństwo narodowe i sojusznicze, instrumentalizację migracji, identyfikujący kryzys migracyjny jako mechanizm destabilizacji i presji politycznej na Polskę i Finlandię oraz cyfryzację i środowisko informacyjne, z uwzględnieniem roli cyberprzestrzeni, mediów społecznościowych oraz dezinformacji w kształtowaniu percepcji społecznej oraz opinii publicznej. Główny problem badawczy sformułowano w postaci pytania: jak operacje niekinetyczne Rosji wpływają na stabilność polityczną, społeczną i bezpieczeństwa narodowego w Polsce i Finlandii? Przyjęto następującą hipotezę badawczą: operacje niekinetyczne Federacji Rosyjskiej, obejmujące m.in. działania w sferze geopolitycznej, instrumentalizację migracji oraz działania w cyberprzestrzeni i dezinformację, skutecznie wpływają na postrzeganie bezpieczeństwa przez obywateli oraz stabilność instytucji państwowych. Skuteczność tych działań zależy od poziomu odporności instytucjonalnej i społecznej państw, a ich konsekwencje różnią się w Finlandii i Polsce ze względu na odmienny kontekst geopolityczny, doświadczenia historyczne i poziom przygotowania do zagrożeń niekinetycznych. W celu jej weryfikacji zastosowano jakościowe metody badawcze, obejmujące analizę źródeł wtórnych oraz dokumentów strategicznych, pozwalające zidentyfikować mechanizmy operacji niekinetycznych i ich wpływ na stabilność państw. Ponadto wykorzystano analizę porównawczą oraz analizę treści, umożliwiające zestawienie doświadczeń Finlandii i Polski w kontekście działań prowadzonych przez Federację Rosyjską.

1. KONTEKST GEOPOLITYCZNY ODDZIAŁYWANIA NIEKINETYCZNEGO ROSJI WOBEC POLSKI I FINLANDII

Po II wojnie światowej relacje Polski i Finlandii ze Związkiem Radzieckim, a następnie z Rosją, były uwarunkowane przynależnością obu państw do strefy wpływów Moskwy. W przypadku Polski oznaczało to pełną kontrolę polityczną i militarną. Natomiast Finlandia, choć formalnie zachowała suwerenność, funkcjonowała w warunkach znacznego uzależnienia od Moskwy. Przez dekady

państwo to było zmuszone zachowywać równowagę w stosunkach zarówno ze Wschodem, jak i z Zachodem. Skutkowało to nieprzystępowaniem Finlandii do żadnych organizacji międzynarodowych, które, nawet potencjalnie, mogłyby być postrzegane przez Związek Radziecki jako wrogie. Konsekwencją tego był status Finlandii jako państwa neutralnego, chociaż neutralność ta miała charakter instrumentalny (Aunesluoma i Rainio-Niemi, 2016, s. 53). W zamian za taki sposób prowadzenia polityki zagranicznej Finlandia zachowała swobodę w prowadzeniu polityki wewnętrznej. Taki rodzaj zależności jednego państwa od drugiego jest obecnie znany jako finlandyzacja (Holmila i Ahonen, 2023, s. 562-563).

Po rozpadzie ZSRR na początku lat dziewięćdziesiątych XX w. zmienił się globalny układ sił, a Polska i Finlandia musiały dostosować się do nowego środowiska bezpieczeństwa. Finlandia zaczęła poszukiwać nowych form współpracy międzynarodowej, a pierwszym krokiem było przystąpienie do programu Partnerstwa dla Pokoju, zainicjowanego przez NATO w 1994 r. Można uznać, że był to początek zaangażowania Finlandii w międzynarodowe inicjatywy obronne. W następnym roku, 1 stycznia 1995 r., Finlandia przystąpiła do Unii Europejskiej. Było to ważne nie tylko dla jej polityki zagranicznej i gospodarki, lecz także otworzyło nowe ścieżki współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa. Choć członkostwo w Unii Europejskiej nie oznaczało automatycznie udziału w strukturach obronnych, tworzyło platformę do zacieśniania współpracy politycznej i wojskowej z innymi państwami członkowskimi (Kaczmarek, 2024, s. 10). Jednocześnie Finlandia odeszła od polityki neutralności i stała się państwem militarnie niezaangażowanym.

Ówczesna niestabilna sytuacja międzynarodowa spowodowała, że również Polska stanęła przed koniecznością redefinicji swojej polityki bezpieczeństwa, a jej strategicznym celem była integracja militarna i gospodarcza ze strukturami euroatlantyckimi, które były traktowane jako gwarant bezpieczeństwa w przypadku wrogich działań Rosji. Podobnie jak Finlandia, w 1994 r. Polska przystąpiła do programu Partnerstwa dla Pokoju, którego głównym celem było wzmocnienie współpracy Sojuszu z państwami byłego bloku wschodniego, jednak bez gwarancji bezpieczeństwa (Fischer, 2022, s. 55). Jednak dało to podstawy do pogłębienia współpracy i przygotowania do przyszłego członkostwa w NATO. Ostatecznie Polska stała się pełnoprawnym członkiem Sojuszu 12 marca 1999 r.

Natomiast Finlandia, mimo zacieśniania współpracy z NATO, przez kolejne lata nie zdecydowała się na ubieganie o pełne członkostwo w Sojuszu. Wynikało to zarówno z braku wystarczającego poparcia politycznego i społecznego dla takiego kroku (Weckman, 2023, s. 14-15), jak i z obaw przed możliwą

reakcją Rosji, która konsekwentnie postrzegała rozszerzanie struktur euroatlantyckich jako zagrożenie dla swojego bezpieczeństwa (Forsberg, 2023, s. 43).

Sytuacja strategiczna uległa radykalnej zmianie w 2022 r., kiedy militarny atak Rosji na Ukrainę doprowadził do redefinicji architektury bezpieczeństwa w Europie. Finlandia i Szwecja podjęły decyzję o przystąpieniu do Paktu Północnoatlantyckiego, a państwa położone na wschodniej flance NATO i Unii Europejskiej stały się głównym celem działań hybrydowych Rosji, które obejmowały m.in. kampanie dezinformacyjne, cyberataki, presję ekonomiczną oraz instrumentalizację migracji. Oba analizowane w niniejszym artykule państwa znalazły się w tej grupie z odmiennych przyczyn. Polska stała się zapleczem logistycznym i politycznym wspierającym Ukrainę. Natomiast Finlandia była jedną z najdotkliwszych geopolitycznych „strat” Rosji.

Z perspektywy geopolitycznej Polska i Finlandia zajmują kluczowe położenie na północno-wschodniej flance NATO i Unii Europejskiej. Polska graniczy z Obwodem Królewieckim i Białorusią, co czyni ją jednym z głównych celów potencjalnego ataku kinetycznego (Parafianowicz, 2017, s. 4-5). Natomiast Finlandia ma najdłuższą spośród państw NATO i UE granicę lądową z Rosją. Jest też ważnym aktorem zarówno w regionie Morza Bałtyckiego, jak również w Arktyce (Seyaz, 2024, s. 138). Takie położenie sprawia, że oba państwa są narażone na oddziaływanie środkami niekinetycznymi, wymierzonymi w infrastrukturę krytyczną, szlaki transportowe, systemy energetyczne oraz procesy decyzyjne w instytucjach publicznych.

W rosyjskich dokumentach strategicznych, w tym w Doktrynie Wojennej Federacji Rosyjskiej oraz w Strategii Bezpieczeństwa Narodowego, rozszerzanie NATO (*Doktryna Wojenna Federacji Rosyjskiej*, 2022, s. 5) i zacieśnianie współpracy państw regionu bałtyckiego z Sojuszem są konsekwentnie przedstawiane jako jedno z głównych zagrożeń dla bezpieczeństwa Rosji (*Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Federacji Rosyjskiej*, 2021). W takim ujęciu Polska i Finlandia są postrzegane jako kluczowe elementy architektury obronnej Zachodu, co sprzyja nasileniu działań mających na celu osłabienie ich potencjału, w tym zintensyfikowaniu operacji niekinetycznych.

2. INSTRUMENTALIZACJA MIGRACJI JAKO NARZĘDZIE ODDZIAŁYWANIA NIEKINETYCZNEGO ROSJI: ANALIZA PORÓWNAWCZA POLSKI I FINLANDII

W swoich działaniach niekinetycznych Rosja wykorzystuje wiele środków, które pozwalają na kształtowanie warunków politycznych, gospodarczych, informacyjnych i społecznych w państwach uznawanych za przeciwników lub konkurentów. Jednocześnie rosyjski potencjał tego typu aktywności jest przygotowany do długich działań (Darczewska, 2024, s. 12). Jednym ze środków oddziaływania niekinetycznego wykorzystywanych przez Rosję wobec państw graniczących z nią bezpośrednio lub poprzez terytorium Białorusi jest sztucznie wytwarzana presja migracyjna. Zjawisko to jest elementem szerszej strategii, w której nielegalni migranci są celowo kierowani na wybrane odcinki granicy w celu wywołania sytuacji kryzysowej. W warunkach nasilonego naporu na granicę nie można wykluczyć ryzyka niekontrolowanego przedostania się części migrantów na terytorium państwa docelowego. Jednocześnie jest prawdopodobne, że wśród osób przekraczających granicę znajdują się współpracownicy rosyjskich służb, których zadaniem jest prowadzenie działań dywersyjno-sabotażowych (Kaczmarek, 2023, s. 58).

Choć presja migracyjna jest stosowana przez Rosję zarówno wobec Polski, jak i Finlandii, jej przebieg oraz charakter w obu państwach przyjmują odmienne formy. Wynika to z różnic geograficznych, odmiennych uwarunkowań politycznych i strategicznych oraz ze sposobu organizacji. Aby w pełni uchwycić logikę tego oddziaływania, należy porównać, w jaki sposób presja migracyjna jest wykorzystywana wobec Polski i Finlandii.

W przypadku Polski presja migracyjna została zintensyfikowana w 2021 r. poprzez terytorium Białorusi, która pełniła funkcję państwa pośredniczącego i realizującego działania destabilizacyjne. Migranci byli sprowadzani na Białoruś w sposób zorganizowany i kierowani na określone odcinki granic z państwami UE i NATO, w tym przede wszystkim z Polską (Lipold, 2024, s. 233). Działania te miały wymiar operacyjny i informacyjny (Kuśmirek, 2022, s. 314). Oprócz tworzenia realnej presji na infrastrukturę graniczną, sytuacja na granicy Polski i Białorusi była wykorzystywana do akcji dezinformacyjnych, których celem było podważenie wiarygodności polskich instytucji oraz wywołanie i pogłębienie podziałów społecznych (Filipec, 2022, s. 2). Z jednej strony miały na celu przekierowanie uwagi z innych obszarów zagrożeń, a z drugiej – zmuszenie do intensywnego wykorzystania wybranych elementów Sił Zbrojnych RP oraz służb, takich jak Straż Graniczna czy Policja. W rezultacie doprowadziło

to do zakłóceń w procesach szkoleniowych oraz do obniżenia zdolności państwa do efektywnego reagowania na potencjalne zagrożenia o charakterze militarnym. Działania prowadzone przez Rosję zostały określone jako działania hybrydowe polegające na sztucznym generowaniu kryzysu migracyjnego na granicy z Białorusią (*Rekomendacje do Strategii...*, 2024, s. 9).

Natomiast w przypadku Finlandii pierwsze działania wykorzystujące presję migracyjną pojawiły się już pod koniec 2015 r. Był to etap, w którym Rosja, wykorzystując tzw. szlak arktyczny, testowała reakcje zarówno Finlandii, jak i Norwegii. Analiza fińskich źródeł dotyczących tamtych wydarzeń potwierdza, że w latach 2015–2016 Rosja pomagała w przemieszczaniu się przez swoje terytorium osobom mającym docelowo ubiegać się o azyl w Norwegii lub w Finlandii. Stanowiło to odejście od długoletniej praktyki współpracy granicznej. Wcześniej rosyjska straż graniczna rutynowo uniemożliwiała przekraczanie granicy osobom niespełniającym wymogów wjazdowych. Praktyka ta została przerwana zimą 2015/2016 (Siljanen, 2023, s. 32).

Chociaż liczba migrantów docierających do Finlandii tą drogą była relatywnie niewielka, zjawisko to szybko uzyskało znaczenie polityczne i bezpieczeństwa. W fińskiej debacie publicznej oraz w działaniach państwa podkreślano, że nawet liczba migrantów może mieć znaczenie systemowe, gdyż jest to test odporności instytucji państwa oraz zdolności społeczeństwa do reagowania na presję generowaną z zewnątrz (Siljanen, 2023, s. 12). Jednocześnie wydarzenia z zimy 2015/2016 zostały przez Rosję wykorzystane do rozpowszechniania własnej narracji, w której Finlandia była przedstawiana jako państwo obciążone konsekwencjami nieudolności UE i jako partner, z którym Moskwa gotowa jest rozwiązywać wspólne problemy (Siljanen, 2023, s. 105-107).

Po tych wydarzeniach sytuacja na granicy fińsko-rosyjskiej pozostawała stabilna i aż do 2023 r., kiedy to Finlandia stała się członkiem NATO, nie odnotowywano zjawisk, które nosiłyby cechy presji migracyjnej. Dopiero wówczas działania te zostały ponownie uruchomione i były realizowane przez Rosję na większą skalę i w sposób bardziej selektywny (Junttila, 2024, s. 12). W odpowiedzi na te działania Finlandia zdecydowała o zamknięciu do odwołania wszystkich lądowych przejść granicznych z Rosją, uniemożliwiając jednocześnie składanie wniosków o ochronę międzynarodową na tym odcinku granicy państwowej. Od 15 kwietnia 2024 r. wnioski takie mogą być przyjmowane jedynie na wybranych przejściach morskich oraz na lotniskach (Finnish Government, 2025).

Skutki presji migracyjnej w Polsce i w Finlandii reprezentują dwa odmienne modele reakcji państwa na podobny typ zagrożenia. Na granicy polsko-białoruskiej

kryzys rozpoczęty w 2021 r. miał od początku charakter skoordynowany, masowy i długotrwały. Jedynie w pierwszym roku polskie służby odnotowały ok. 40 tys. prób nielegalnego przekroczenia granicy. Spowodowało to konieczność utrzymania stałej obecności znacznych sił Straży Granicznej, wojska i policji (Balicki, 2022, s. 76). W odpowiedzi na te wydarzenia Polska wprowadziła na terenach przygranicznych stan wyjątkowy. Uchwalono również specjalną ustawę o budowie zapory na granicy z Białorusią (Nitszke, 2023, s. 187-198). Działania te doprowadziły do militaryzacji strefy przygranicznej, wprowadzenia kolejnych ograniczeń dostępu do pasa przygranicznego oraz stworzenia tzw. strefy buforowej (Reuters, 2024). Kolejną decyzją było zawieszanie prawa do ubiegania się o azyl na tym odcinku granicy (Bienvenu, 2025).

Presja migracyjna na granicę Finlandii i Rosji miała mniejszą skalę, ale wywołała daleko idące skutki instytucjonalne. Od sierpnia do końca 2023 r. przez granicę z Rosją przybyło do Finlandii nie więcej niż 1300 osób z państw trzecich, co w porównaniu z kryzysem na granicy polsko-białoruskiej jest wartością relatywnie niewielką. Jednak zarówno władze Finlandii, jak i społeczeństwo tego państwa zaczęły jednoznacznie traktować te działania jako kolejne zagrożenie ze strony Rosji (Horwood i Forin, 2024). Władze Finlandii traktują wprost presję migracyjną jako poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego (Ministry of the Interior of Finland, 2025). Finlandia zdecydowała się również wzmocnić południową część granicy z Rosją przez postawienie fizycznej zapory o długości około 200 km (RAJA, 2025).

Presja migracyjna wywołała w Polsce i Finlandii podobny skutek w postaci trwałego przekształcenia reżimu granicznego oraz wzmocnienia logiki bezpieczeństwa. W Polsce przełożyło się to przede wszystkim na budowę stałej zapory fizycznej wzdłuż granicy z Białorusią, rozbudowę systemów elektronicznego nadzoru, zwiększenie udziału wojska w ochronie granicy oraz przyjęcie rozwiązań ustawowych pozwalających na szybkie reagowanie na próby przekroczeń uznawanych za element działań hybrydowych. W Finlandii natomiast skutkiem presji migracyjnej było etapowe, a następnie pełne zamknięcie lądowej granicy z Rosją, centralizacja przyjmowania wniosków o ochronę międzynarodową oraz uchwalenie ustawy o bezpieczeństwie granic, która wprost definiuje instrumentalizowaną migrację jako wrogie działania skierowane przeciwko bezpieczeństwu państwa.

3. CYFRYZACJA I ŚRODOWISKO INFORMACYJNE JAKO WEKTORY ODDZIAŁYWANIA NIEKINETYCZNEGO

NATO oficjalnie uznało cyberprzestrzeń za domenę operacyjną w 2016 r. (Minárik, 2016), co potwierdziło, że działania prowadzone w środowisku cyfrowym mogą wywoływać skutki porównywalne z operacjami w tradycyjnych domenach. Wraz z szybkim rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych państwa muszą zatem nie tylko zapewniać dostęp do usług cyfrowych, lecz także dbać o ich bezpieczeństwo (Włodyka i Majewicz, 2025, s. 761). Stabilność systemów informatycznych wprost przekłada się na stabilność funkcjonowania państwa i jego bezpieczeństwo (Dygantowski, 2020, s. 318-319). Zależność ta ujawnia jednak kluczową słabość – nawet najbardziej zaawansowane pod względem technologicznym zabezpieczenia nie eliminują podatności wynikających z zachowań użytkowników. W konsekwencji to właśnie czynnik ludzki staje się jednym z głównych wektorów oddziaływania niekinetycznego, zwłaszcza w obszarze operacji wpływu oraz kampanii mających na celu podważenie zaufania do instytucji publicznych. Ataki socjotechniczne, phishing, manipulacja emocjami oraz wykorzystywanie algorytmów platform społecznościowych pozwalają wrogim aktorom na kształtowanie percepcji społecznej przy stosunkowo niskich kosztach i minimalnym ryzyku politycznym.

W państwach, takich jak Finlandia i Polska, konsekwencje tego trendu są szczególnie widoczne. Finlandia dzięki wieloletnim praktykom w zakresie edukacji medialnej oraz modelowi *comprehensive security* zbudowała znaczną odporność społeczeństwa na wrogie operacje informacyjne, choć również tam obserwuje się rosnącą presję cybernetyczną i manipulacyjną. Przykładowo fałszywe konta podszywają się pod wiarygodne źródła informacji w mediach społecznościowych, takie jak @Vaalit oraz @EuroVaalit – dwie nazwy użytkownika, oznaczające w j. fińskim „wybory”. Wskazane konta na platformie Twitter (obecnie X) oferowały, wydawałoby się, wiarygodne źródła informacji o wyborach, rozpowszechniając w rzeczywistości rosyjską dezinformację (Helmus i in., 2018, s. 23). Polska natomiast, będąc bardziej narażona na działania destabilizacyjne w przestrzeni informacyjnej, mierzy się zarówno z próbami ingerencji w debatę publiczną, jak i z kampaniami podważającymi funkcjonowanie instytucji państwa. Wskazuje się wręcz, że dezinformacja prorosyjska ma w polskiej infosferze charakter strategicznej oraz w pełni zaplanowanej kampanii wojny kognitywnej, która prowadzona jest przez rosyjskie służby i siły zbrojne w sposób systematyczny i konsekwentny. Jej celem jest nie tylko wprowadzanie w błąd, lecz także – a może nawet przede wszystkim – oddziaływanie na postawy

i poglądy Polaków (*Raport Zespołu ds. Dezinformacji*, 2025, s. 8). Od inwazji Rosji na Ukrainę w 2022 r. rosyjska propaganda przekonuje Zachód, w tym Polskę, o bezradności państw, słabości armii i nieudolności elit. Powiela przy tym narracje, które wcześniej Rosja rozpowszechniała w odniesieniu do Ukrainy już przed 2014 r., np. dyskredytując polskich żołnierzy przed kryzysem na granicy polsko-białoruskiej w 2021 r. Celem tych działań jest podważenie poczucia bezpieczeństwa obywateli i zniechęcenie do obrony kraju.

W rezultacie środowisko cyfrowe staje się coraz istotniejszym elementem operacji niekinetycznych, a cyberprzestrzeń – dzięki swojej podatności na manipulacje, szybkość obiegu informacji oraz brak klarownych granic – stanowi dla agresorów idealne narzędzie strategicznej presji. Oznacza to, że budowanie odporności państwa musi obejmować nie tylko technologiczne zabezpieczenia infrastruktury, lecz także działania na rzecz podnoszenia świadomości informacyjnej społeczeństwa, wzmocnienia odporności psychologicznej oraz rozwijania mechanizmów przeciwdziałania dezinformacji.

WNIOSKI

Rosja, wykorzystując szerokie spektrum dostępnych instrumentów – od narzędzi informacyjnych, przez presję polityczną i gospodarczą, po działania o charakterze psychologicznym – konsekwentnie intensyfikuje swoje operacje hybrydowe, ukierunkowane przede wszystkim na erozję jedności Zachodu oraz redukcję poziomu wsparcia udzielanego Ukrainie. Wnioski płynące z analizy przypadków Finlandii i Polski jednoznacznie wskazują, że działania te mają charakter wielowarstwowy i długofalowy. Rosja dąży nie tylko do zakłócania funkcjonowania zachodnich struktur politycznych i społecznych, lecz także do tworzenia warunków sprzyjających strategicznemu rozwarstwieniu stanowisk państw NATO i Unii Europejskiej.

W ujęciu praktycznym przejawia się to poprzez systematyczne wykorzystywanie pozamilitarnych form oddziaływania – przede wszystkim kampanii dezinformacyjnych, operacji psychologicznych oraz manipulacji informacją, które mają wywoływać nieufność, polaryzację i poczucie zagrożenia w społeczeństwach Zachodu. Analizowane przypadki Finlandii i Polski potwierdzają, że działania te są dostosowywane do lokalnych uwarunkowań społecznych, politycznych i kulturowych, co znacząco zwiększa ich skuteczność. W Finlandii narzędzia te były wykorzystywane m.in. w celu podważania decyzji dotyczących integracji euroatlantyckiej, natomiast w Polsce służyły wzmocnieniu istniejących

sporów politycznych oraz kreowaniu napięć wokół kwestii migracyjnych i bezpieczeństwa granic.

Wnioski płynące z analizy porównawczej wskazują również, że operacje niekinetyczne są instrumentem umożliwiającym osiągnięcie celów geopolitycznych bez konieczności stosowania siły militarnej. Jednocześnie stawiają one państwa przed koniecznością ciągłego wzmocnienia odporności – zarówno w wymiarze instytucjonalnym, poprzez rozwój mechanizmów obronnych i strategii bezpieczeństwa, jak i w wymiarze społecznym, poprzez edukację obywateli i podnoszenie świadomości zagrożeń.

Ostatecznie badanie przypadków Finlandii i Polski pokazuje, że operacje niekinetyczne są integralnym elementem współczesnej strategii presji Rosji. Ich wielowymiarowy charakter wymaga od państw zachodnich przyjęcia kompleksowego podejścia do bezpieczeństwa, łączącego działania w sferze politycznej, informacyjnej i społecznej, aby skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom hybrydowym i zachować stabilność oraz spójność sojuszniczą.

BIBLIOGRAFIA

- Aunesluoma J. i Rainio-Niemi J. (2016), *Neutrality as Identity? Finland's quest for SECURITY in the Cold War*, Journal of Cold War Studies, nr 4, s. 51-78.
- Balicki J. (2022), *Migration Crisis on the Polish-Belarusian border (2021–2022) From a Humanitarian and Human Rights Perspective*, Studia Europejskie, nr 2, s. 75-87. <https://doi.org/10.33067/SE.2.2022.5>
- Bienvenu H. (2025), *In Poland, Parliament Extends Suspension of Asylum Rights at the Belarusian Border*, Le Monde, 24.05, https://www.lemonde.fr/en/international/article/2025/05/24/in-poland-parliament-extends-suspension-of-asylum-rights-at-the-belarusian-border_6741605_4.html [dostęp: 28.11.2025].
- Darczewska J. (2024), *Zawładnąć umysłami i urządzić świat. Rosyjska strategia dywersji i dezinformacji*, Warszawa: Ośrodek Studiów Wschodnich im. Marka Karpia.
- Doktryna Wojenna Federacji Rosyjskiej* (2022), BBN.gov.pl, <https://www.bbn.gov.pl/ftp/dok/01/DoktrynaFederacjiRosyjskiej.pdf> [dostęp: 27.11.2025].
- Dygantowski S. (2020), *Cyberbezpieczeństwo jako fundament bezpieczeństwa infrastruktury krytycznej w kontekście współczesnych zagrożeń*, Journal of KONBiN, nr 4, s. 309-320.
- Filipec O. (2022), *Multilevel Analysis of the 2021 Poland-Belarus Border Crisis in the Context of Hybrid Threats*, Central European Journal of Politics, nr 1, s. 1-18. https://doi.org/10.24132/cejop_2022_1
- Finnish Government (2025), *Situation at Finland's Eastern Border*, <https://valtioneuvosto.fi/en/situation-at-finlands-eastern-border> [dostęp: 28.11.2025].
- Fiszler J.M. (2022), *Poland's Road to NATO – Objective and Subjective Obstacles*, Rocznik Instytutu Europy Środkowo-Wschodniej, nr 2, s. 47-73, <https://doi.org/10.36874/RIESW.2022.2.3>

- Forsberg T. (2023), *Four Rounds of the Finnish NATO Debate*, *Nordic Review of International Studies*, nr 1, s. 41-50.
- Galemba P. (2025), *Operacje psychologiczne jako zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa w XXI wieku*, *Wiedza Obronna*, nr 1, s. 180-205. <https://doi.org/10.34752/2025-1-9>
- Helmus T.C., Bodine-Baron E., Radin A., Magnuson M., Mendelsohn J., Marcellino W., Bega A. i Winkelman Z. (2018), *Russian Social Media Influence: Understanding Russian Propaganda in Eastern Europe*, RAND Corporation, 12.04, https://www.rand.org/pubs/research_reports/RR2237.html [dostęp: 2.03.2026].
- Holmila A. i Ahonen P. (2023), *The Good, the Bad and the Ugly. The Many Faces of Finlandization and Some Potential Lessons for Ukraine*, *Zeithistorische Forschungen—Studies in Contemporary History*, nr 3, s. 560-577. <https://doi.org/10.14765/zsf.dok-2473>
- Horwood C. i Forin R. (2024), *Russo-Finish Border Games – More Serious Than They Look*, *Mixed Migration*, 13.05, <https://mixedmigration.org/russo-finish-border-games> [dostęp: 28.11.2025].
- Jakubiak E. (2022), *Hybrid Warfare as a New Type of Armed Conflict in the Modern World*, *Studia Bezpieczeństwa Narodowego*, nr 2, s. 71-82. <https://doi.org/10.37055/sbn/151015>
- Junttila T. (2024), *Turvapaikanhakijat hybridivaikuttamisen keinona Suomen itärajalla: Kirjallisuus- ja lehdistökatsaus ilmiön vaikutuksista poliisin työhön*, *Theseus*, https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/864464/ON_Junttila.pdf;jsessionid=43107D633D5D166DAFC977DF3FC8397A?sequence=2 [dostęp: 28.11.2025].
- Kaczmarek K. (2023), *Russia's Weaponized Migration: Analysing Its Impact on Finnish-Russian Border Security*, *Przegląd Nauk o Obronności*, nr 17, s. 54-62. <https://doi.org/10.37055/pno/186131>
- Kaczmarek K. (2024), *Finland in a Geopolitical Perspective - From Finlandization to Integration with NATO*, *Przegląd Nauk o Obronności*, nr 19, s. 4-16. <https://doi.org/10.37055/pno/187837>
- Kuśmirek K. (2022), *Information Activities During the Migration Crisis on the Polish-Belarusian Border as a Threat to Society's Resilience*, *Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka*, nr 3, s. 311-321. <https://doi.org/10.48269/2451-0718-btip-2022-3-023>
- Leżoń J., Bojarczuk M. i Traciak J. (2025), *Znaczenie działań niekinetycznych w nowoczesnych siłach zbrojnych*, *Polityka i Społeczeństwo*, nr 1, s. 174-190. <http://dx.doi.org/10.15584/polispol.2025.1.10>
- Lipold P. (2024), *Instrumentalizacja migracji i próby wykorzystywania zjawiska w działaniach hybrydowych prowadzonych przez państwa ościenne wobec Unii Europejskiej*, *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, nr 2, s. 226-250. <https://doi.org/10.15804/athena.2024.82.13>
- Minárik T. (2016), *NATO Recognises Cyberspace as a 'Domain of Operations' at Warsaw Summit*, *CCDCOE*, <https://ccdcoe.org/incyber-articles/nato-recognises-cyberspace-as-a-domain-of-operations-at-warsaw-summit/> [dostęp: 28.11.2025].
- Ministry of the Interior of Finland (2025), *Situation at the Eastern Border*, <https://intermin.fi/en/current-issues/situation-at-the-eastern-border> [dostęp: 28.11.2025].
- Nitzke A.A. (2023), *Poland's Response to the Migration Crisis on the Polish-Belarusian Border in the Light of European Union law*, *Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne*, nr 3, s. 179-193. <https://doi.org/10.15804/athena.2023.79.09>
- Osavul (b.r.), *What Non-Kinetic Operations Look Like in Today's Conflicts*, *Osavul*, <https://www.osavul.cloud/blog/what-non-kinetic-operations-look-like> [dostęp: 24.11.2025].
- Parafianowicz R. (2017), *The Military-Geographical Significance of the Suwałki Gap*, *Security and Defence Quarterly*, nr 4, s. 3-20. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0011.7839>

- Praks H. (2024), *Russia's Hybrid Threat Tactics Against the Baltic Sea Region: From Disinformation to Sabotage*, Hybrid CoE Working Paper 32, <https://www.hybridcoe.fi/wp-content/uploads/2024/05/20240530-Hybrid-CoE-Working-Paper-32-Russias-hybrid-threat-tactics-WEB.pdf> [dostęp: 25.11.2025].
- RAJA (2025), *The Eastern Border Barrier Fence*, <https://raja.fi/en/the-eastern-border-barrier-fence> [dostęp: 28.11.2025].
- Raport Zespołu ds. Dezinformacji (2025), Komisja do spraw badania wpływów rosyjskich i białoruskich na bezpieczeństwo wewnętrzne i interesy Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2004–2024, Warszawa, 10 stycznia 2025 r.
- Raġiu A. i Sälälvästru C.-M. (2024), *The Influence of Non-Kinetic Actions on Multi-Domain Operations Command and Control*, International Conference Knowledge-Based Organization, nr 1, s. 152-160. <https://doi.org/10.2478/kbo-2024-0021>
- Rekomendacje do Strategii bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej (2024), Biuro Bezpieczeństwa Narodowego, Warszawa, 4 lipca 2024 r., https://www.bbn.gov.pl/ftp/dokumenty/REKOMENDACJE_SBNRP_4_lipca_2024.pdf [dostęp: 28.11.2025].
- Reuters (2024), *Poland to Extend No-Go Zone on Belarus Border for 90 Days*, 10.09, <https://www.reuters.com/world/europe/poland-extend-no-go-zone-belarus-border-90-days-2024-09-10/> [dostęp: 28.11.2025].
- Seyaz A. (2024), *Change and Continuity in North European Security: Finland and Sweden's Membership in NATO*, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi, nr 1, s. 129-141. <https://doi.org/10.14782/marmarasbd.1431218>
- Siljanen S. (2023), *Rajasopua Suomen ehdoilla, Venäjän armosta vai yhteistyössä: Strateginen viestintä vuosien 2015–2016 Arktisen reitin muuttoliikkeestä*, Doria, https://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/188044/YEK_Siljanen_Samuel_JULK.pdf?sequence=1&isAllowed=y [dostęp: 28.11.2025].
- Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Federacji Rosyjskiej (2021), https://poland.mid.ru/pl/press-centre/news/strategia_bezpiecze_stwa_narodowego_federacji_rosyjskiej/ [dostęp: 27.11.2025].
- U.S. Joint Chiefs of Staff (2016), *Joint Operating Environment 2035: The Joint Force in a Contested and Disordered World*, https://www.jcs.mil/Portals/36/Documents/Doctrine/concepts/joe_2035_july16.pdf [dostęp: 24.11.2025].
- Weckman A. (2023), *Public Opinion and NATO: How Different Security Environments Influence the Support for NATO in Finland*, Nordic Review of International Studies, nr 1, s. 5-25.
- Włodyka E.M. i Majewicz D.S. (2025), *The mObywatel App as an Example of Digital Transformation in Public Administration in Poland and the Change in Citizen-State Relations in the Age of the Information Society*, Journal of Modern Science, nr 2, s. 760-777. <https://doi.org/10.13166/jms/207576>

OPERACJE NIEKINETYCZNE JAKO NARZĘDZIE PRESJI STRATEGICZNEJ:
STUDIUM PRZYPADKÓW FINLANDII I POLSKI

Streszczenie

W artykule dokonano analizy operacji niekinetycznych jako narzędzia presji strategicznej Rosji wobec państw zachodnich, ze szczególnym uwzględnieniem Finlandii i Polski. Badanie obejmowało trzy obszary: kontekst geopolityczny, instrumentalizację migracji oraz cyberprzestrzeń i środowisko

informacyjne. Wykorzystanie jakościowych metod badawczych, w tym analizy źródeł wtórnych, dokumentów strategicznych, analizy porównawczej i treści, pozwoliło wykazać, że operacje niekinetyczne mają charakter wielowarstwowy, są dostosowane do lokalnych uwarunkowań i pozwalają osiągać cele strategiczne bez użycia siły militarnej. Skuteczność tych działań zależy od odporności instytucjonalnej i społecznej państw, a ich konsekwencje różnią się w Finlandii i Polsce z uwagi na kontekst historyczny i geopolityczny.

Słowa kluczowe: operacje niekinetyczne; presja strategiczna; Federacja Rosyjska; Finlandia; Polska